

EDUSKUNNAN PANKKIVALTUUSMIESTEN

KERTOMUS

VUODELTA 1946

EDUSKUNNAN
PANKKIVALIOKUNNALLE

*

HELSINKI 1947

EDUSKUNNAN PANKKIVALTUUSMIESTEN

KERTOMUS

VUODELTA 1946

EDUSKUNNAN
PANKKIVALIOKUNNALLE

*

HELSINKI 1947

SISÄLTÖ:

	Siv.		Siv.
<i>Suomen talouselämä vuonna 1946</i>	3	<i>Pankkivaltuusmiesten käsittelemiä asioita</i>	21
Sotakorvaukset	3	Tilintarkastus	21
Teollisuus	4	Lainausliikkeen ja valuuttakaupan tarkastus	21
Maa- ja metsätalous	5	Inventaukset ja haarakonttorien tarkastus	21
Työmarkkinat	6	Pankkivaltuusmiesten valvonnan alaiset ra-	
Ulkomaankauppa	6	hastot	21
Kotimaankauppa	7	Johtokunta	21
Liikenne	8	Uusia kirjeenvaihtajapankkeja	21
Raha- ja pääomamarkkinat	8	Valtion vekselien diskonttokorko	22
Korkotaso	10	Kansainvälisen Järjestelypankin myöntämä	
Maksutase ja pääomaliike	10	laina	22
Hintataso	11	Asioimistojen perustaminen Raumalle ja Sa-	
<i>Suomen Pankin toiminta</i>	12	vonlinnaan	22
Rahan arvo ja ulkomaiset suhteet	12	Uusien toimien perustaminen	22
Luotonanto	13	Kalliista ajasta johtuvat lisäpalkkiot, yli-	
Korkomäärät	14	määräiset äkä- ja perhelisät sekä ylimää-	
Setelistö	14	raisten toimihenkilöiden palkkaus	23
Pankin suhde valtioon	16	Toimenhaltijain vuosilomat	23
Ulkomaiset selvitystililit	17	Myönnetty eläkkeet ja avustukset	23
Rembursit	17	Joh. Parviaisen Tehtaat O. Y:n osakekan-	
Pankin tilinpäätös	18	nan vaihtaminen Enso-Gutzeit Osakeyhtiön	
		osakkeisiin	23
		Haarakonttorien valvojat	24
		Pankkivaltuusmiehet ja tilintarkastajat ..	24

Suomen talouselämä vuonna 1946.

Kulunut vuosi oli jatkuvaa kamppailua sotien aiheuttamien vaikeuksien voittamiseksi. Muun ohella odottivat toteutumistaan kolme sodan perinnöksi jättämää suurta tehtävää, sotakorvausten maksaminen, siirtoväen asuttaminen ja laajan jälleenrakennusohjelman suorittaminen. Pitkäaikaisen sodankäynnin rasittamassa maassa, jossa sodan hävitykset olivat melkoiset, työvoiman menetykset suuret, väestön väsymys henkisten ponnistusten jälkeen ja heikon ravitsemuksen johdosta tuntuva ja tuotantokoneisto vaullinaisessa kunnossa, näiden tehtävien suorittaminen rinnan jokapäiväisen leivän hankkimisen kanssa oli melkein ylivoimainen tehtävä, ja pyrkimys elinkannan nopeaan kohottamiseen sodanedelliselle tasolle tuomittu epäonnistumaan. Kaikesta huolimatta mennyt vuosi merkitsi askelta eteenpäin. Sotakorvauksista suoriututtiin ankarin ponnisteluin ja jälleenrakennustyö edistyi, joskaan ei niin nopeasti kuin kärsimättömät kansalaiset olisivat toivoneet. Teollisuustuotanto lisääntyi melkoisesti, mutta maatalous ei tarpeellisten lannoitteiden ja väkirehujen puutteessa pystynyt nousemaan sodan aiheuttamasta alennustilasta, varsinkin kun keskeneräinen maanluovutus oli omansa nousua vaikeuttamaan. Vienti vilkastui ilahduttavalla tavalla, ja kun ulkomailta lisäksi saatiin eräitä luottoja, tuonti laajeni huomattavasti, joten tavarantuotteessa alkoi ilmetä eräitä helpponemisen merkkejä, joita runsaat ulkomaiset lahjapaketit osaltaan edistivät. Tästä huolimatta kansanhuolto ajoittain vain väkivoin pystyi jakamaan luvattuja elintarvikeannoksia, ja vaateustilanne pysyi erittäin vaikeana. Työvoimasta valitsi ankara pula, jota työmarkkinoilla jatkuvasti ilmenevä rauhattomuus oli omansa lisäämään. Kun palkankorotusvaatimuksiin osittain myönnyttiin, jatkui myös hintojen nouseva suunta, joskin hitaampana kuin edellisenä vuonna, ja kesällä julistettu linnarauha vaimensi liikehtimistä. Pää-

omien kysyntä sekä sijoitustarkoituksiin, mm. jälleenrakennustehtäviin, että kustannusten nousun takia liikeyritysten juokseviin tarpeisiin paisui suuresti, ja rahamarkkinat kiristyivät voimakkaasti. Heikko pääomanmuodostus, jota epäluottamus rahan arvon säilymiseen lisäsi, sekä monin tavoin ilmenevä pääomankulutus olivat omansa tuota kiristymistä kiihdyttämään. Valtiontalouden heikko tasapaino vaikutti osaltaan samaan suuntaan.

Sotakorvaukset.

Sotakorvausten suorittamista toisena, syyskuun 19 päivänä 1946 päättyneenä korvausvuotena helpotti suuresti edellisen vuoden lopussa myönnetty maksuajan pidennys, minkä johdosta korvaussumma aleni 35.6 milj. dollariin. Toiselta puolen suoritus vaikeutui sen johdosta, että korvaustavarain kokoonpano ohjelmanmukaisesti muuttui sikäli, että paperi- ja puutavarojen osuus väheni ja pääpaino siirtyi kone- ja metalliteollisuuden tuotteiden osalle. Velvollisuuden täyttämisen edellytti kone- ja metalliteollisuudelta melkoisia laajennus- ja uudisrakennuksia, suuria konehankintoja ja jatkuvaa raaka-aineiden ja puolivalmisteiden saantia ulkomailta. Kun näiden tavaroiden kysyntä maailmanmarkkinoilla oli kiihkeä ja tarjonta riittämätön sekä valmistusajat pitkät, tuotti teollisuuslaitostemme kapasiteetin nopea lisääminen mitä suurinta huolta, eikä voitu välttää sitä, että sotakorvausten suorittamisessa syntyi joitakin myöhästymisiä.

Korvausvuoden kuluessa oli sopimuksen mukaan toimitettava Neuvostoliittoon koneita ja laitteita 11.4 milj. dollarin, kaapelituotteita 3.2 milj. dollarin, uusia laivoja 7.1 milj. dollarin, selluloosaa ja paperia 7.7 milj. dollarin sekä puutavaroita 6.2 milj. dollarin arvosta. Teollisuus ei yllä mainituista syistä täysin pystynyt näitä, tarkasti määriteltyjä tavaroita toimittamaan, vaan

jäi eräitä vajauksia, kun taas toisaalta määrät ylitettiin, varsinkin metsätuotteiden kohdalla. Kaikkiaan toimitettiin sotakorvaustavaroita 36.7 milj. dollarin arvosta. Myöhästymisten takia jäi Suomen suoritettavaksi sakkoja tavarina noin 266,000 dollarin arvosta; kuluvan vuoden puolella nuo sakkosuoritukset annettiin anteeksi.

Kauppatilaston mukaan vietiin kertomusvuoden aikana sotakorvaustavaroita 8,775 milj. markan arvosta vastaten 8,172 miljoonaa vuonna 1945. Sen ohella vietiin ns. palautustavaroita 655 milj. markan arvosta, kun niiden vientiarvo vuonna 1945 oli ollut kaksinkertainen eli 1,284 milj. markkaa. Vähennys johtui siitä, että Neuvostoliitto viime keväänä vapautti Suomen suorittamasta sopimuksessa edellytettyä loppuerää. Tärkeimpien sotakorvaus- ja palautustavaraain viennistä mainittakoon, että puutaloja ja parakkeja vietiin 35,800 tonnia vastaten 43,800 tonnia vuonna 1945, puuhioketta 21,600 vastaten 46,600 tonnia, selluloosaa 83,300 vastaten 139,300 tonnia, pahvia ja kartonkia 9,200 vastaten 35,400 tonnia ja paperia 25,600 vastaten 74,000 tonnia. Näiden kaikkien kohdalla siis vienti sopimukseen mukaisesti supistui. Samoin väheni alusten vienti 119:stä 39:ään. Sitä vastoin vietiin koneita runsaasti kaksi kertaa niin paljon kuin edellisenä vuonna, nimittäin 25,300 tonnia vastaten 12,000 tonnia.

Teollisuus.

Teollisuudelle tuottivat edelleen vaikeuksia niin raaka-aineiden ja tarvikkeiden hankinta kuin työvoiman saanti. Tarpeelliset koneistojen ja rakennusten uudistamiset ja muut sijoitukset on voitu toteuttaa vain välttämättömiltä osiltaan. Kuitenkin on metsätöiden ja tuonnin ansiosta vähitellen voitu lisätä tuotantoa. Teollisuuden tuotantovolyymi, joka Unitaksen indeksien mukaan vuosina 1944 ja 1945 oli painunut 64 %:iin vuoden 1935 tasosta, nousi päättyneen vuoden kahtena ensimmäisenä neljänneksenä 81 %:iin, kolmantena neljänneksenä 88 %:iin ja viimeisenä neljänneksenä 93 %:iin mainitusta tasosta.

Vientiteollisuus, jonka tuotantovolyymi vuoden 1944 aallonpohjasta (40 %) oli kohonnut 47 %:iin vuonna 1945, laajeni edelleen kertomusvuonna saavuttaen kolman-

nella neljänneksellä 66 % ja viimeisenä neljänneksenä 70 % vuoden 1935 tasosta. Tämä nousu on yhteinen vientiteollisuuden kaikille tärkeimmille tuotantoharoille. Siten sahatun puutavaran valmistusvolyymi joulukuussa kohosi 58 %:iin vastaten 48 % koko vuonna 1945, vanerin tuotanto 73 %:iin vastaten 45 %, selluloosan tuotanto 69 %:iin vastaten 42 % ja sanomalehtipaperin tuotanto 155 %:iin vastaten 38 %. Erityisasemassa oli muun paperin, tämän tärkeän korvikeaineen, valmistus, joka kaikkina sotavuosina oli suurempi kuin vuonna 1935 ja joka vuoden 1945 aallonpohjasta, 104 %:sta, viime joulukuussa oli noussut 150 %:iin.

Kotimarkkinateollisuus, joka ei sotavuosina alentunut yhtä pahoin kuin vientiteollisuus, on sen jälkeen noussut edellistä voimakkaammin, osaksi sen johdosta, että sen tuotteista huomattava osa vietään maasta sotakorvausten suorittamiseksi. Vuonna 1945 kotimarkkinateollisuuden tuotantovolyymi saavutti 76 %:n aallonpohjan, mutta nousi kertomusvuonna nopeasti kohoten keskimäärin 102 %:iin. Huomattava on kuitenkin, että vaikka kotimarkkinateollisuus siten volyymitaan on saavuttamassa vuoden 1935 tason, se kuitenkin edelleen on tuntuvasti pienempi kuin viimeisinä vuosina ennen sotaa, joiden taso oli vielä paljon korkeampi, vuonna 1939 137 % vuoden 1935 tasosta. Kotimarkkinateollisuuden eri haarojen tuotannosta ei ole olemassa volyyymi-indeksejä, ja arvoindeksit ovat hintojen epätasaisen kohoamisen johdosta epätasomaisia. Mainittakoon kuitenkin, että kertomusvuoden tuotantoarvon indeksi oli kone- ja metalliteollisuudessa 83 % korkeampi kuin vuonna 1945, ravinto- ja nautintoaineteollisuudessa 94 % korkeampi, rakennusaineteollisuudessa 97 % korkeampi sekä kutomateollisuudessa 83 % korkeampi kuin edellisenä vuonna.

Rakennustoiminnan tarve sota-aikana syntyneen asuntovajauksen poistamiseksi samaten kuin tuotantorakennusten kunnostamiseksi ja laajentamiseksi oli erittäin suuri. Mutta sen edellyttämään vilkkaaseen rakennustoimintaan ei ollut mahdollisuutta, kun edelleen vallitsi puutetta työvoimista ja varsinkin erinäisistä rakennustarvikkeista. Kuitenkin rakennustoiminta maaseudulla pääsi hyvään vauhtiin, ja kaupungeissa-

kin rakennettiin enemmän kuin edellisenä vuonna, vaikka kivirakennusten valmistamiseen ei betoniraudan, putkien ja radiaattorilevyjen puutteessa ollut sanottavia mahdollisuuksia. Rakennuslupia annettiin ensi sijassa Lapin jälleenrakentamiseen ja maanhankintalain nojalla perustettujen tilojen tarpeisiin.

Saatavissa olevien tietojen mukaan valmistui viimeksi mainittuun tarkoitukseen asuinrakennuksia 4,592, kotieläinsuojia 1,353 ja muita rakennuksia 3,097 eli yhteensä 8,942 rakennusta vastaten vain 820 vuonna 1945. Korjauksia ja lisärakennuksia valmistui sen ohella 939 vastaten 263 edellisenä vuonna. Kertomusvuoden päättyessä oli 9,626 erilaista rakennusta valmiilla. — Pohjois-Suomen maaseudun rakennustyöt sujuivat siten, että vuoden 1946 päättyessä noin 55 % rakennusohjelmasta oli valmistunut. Kun myös keskeneräiset työt otetaan huomioon, nousi tulos 60 %:iin. Kaikkiaan oli valmistunut 2,726 asuinrakennusta, 2,501 eläinsuojaa, 4,041 muuta rakennusta sekä 176 teollisuus- ja 82 julkista rakennusta. Tämän alueen asutuskeskuksissa oli valmistunut 2,015 rakennusta, joissa oli 7,104 huonetta ja jotka käsittivät 983,700 m³. Eräillä paikkakunnilla oli rakennettu enemmän kuin oli tuhoutunut, toisilla paikkakunnilla oli vielä melkoinen määrä rakennuksia tekeillä.

Suurehkojen kaupunkien rakennustoiminnan tuloksena tammi—syyskuulta oli 3,384 asuinhuoneistoa ja niissä 7,715 huonetta vastaten 1,441 huoneistoa ja 2,955 huonetta samoina kuukausina 1945. Muita huoneistoja valmistui 121,734 m² vastaten 43,833 m² edellisenä vuonna, ja uusien rakennusten kuutio nousi 1,229,677 m³:iin, kun se edellisenä vuonna oli ollut vain 394,490 m³.

Sementin tuotanto, joka osaltaan valaisee rakennustoiminnan vilkkautta, nousi kertomusvuoden tammi—syyskuussa 233,600 tonniin, ollen siten noin 7 % suurempi kuin vastaavana aikana 1945.

Maa- ja metsätalous.

Maatalous ei vielä kertomusvuonna päässyt nousemaan siitä rappiutilasta, johon se sotavuosina oli vajonnut. Peltojen muokaus oli epätyydyttävä ja väkilannoitteiden vähyyden vuoksi maan kasvovoimaa ei saatu nousemaan. Sato jäi näin ollen, huoli-

matta suhteellisen edullisista sääsuhteista kasvukautena, keskinkertaista pienemmäksi. Leipäviljan samaten kuin perunan viljelys-alaa oli laajennettu, kun sitä vastoin varsinkin heinällä oli vähemmän maata kuin edellisenä vuonna. Leipäviljan kokonais-sato on arvioitu 469,000 tonniksi vastaten 473,000 tonnia vuonna 1945. Perunan sato kasvoi 780,000 tonnista edellisenä vuonna 935,000 tonniin. Samoin lisääntyi sokerijuurikkaan sato 37,000 tonnista 46,000 tonniin, turnipsin sato 88,000 tonnista 105,000 tonniin ja muiden juurikasvien sato 168,000 tonnista 192,000 tonniin. Sitä vastoin pieneni kauran sato 331,000 tonnista 322,000 tonniin, herneen sato 11,900 tonnista 9,800 tonniin, lantun sato 100,000 tonnista 94,000 tonniin ja peltoheinän sato 2,333,000 tonnista 2,121,000 tonniin. Sadon ravintoarvon lasketaan kaikkiaan vastanneen 2,147 milj. viljayksikköä, kun se vuonna 1945 oli ollut vähän suurempi eli 2,234 milj. viljayksikköä. Verrattuna vuoden 1938 tulokseen viime vuoden sato rehuyksikkömäärältään oli vain 51 %. Näin ollen oman maan sato ei suinkaan tehnyt elintarviketilanteen parantamista mahdolliseksi, vaan kansan kulutus oli ulkomaisen tuonnin varassa ja yhtä alhaisella tasolla kuin edellisinäkin vuosina.

Karjatalous oli kärsinyt pahoja tappioita sota-ajan kulutuksen ja aluemenetyksen aiheuttamien siirtojen vuoksi. Vähentynyttä karjakantaa ei aivan äkkiä voitu lisätä, varsinkin kun reutilanne maataloustuotannon heikkouden ja väkirehujen puutteen johdosta oli huono. Samoista syistä karjatalouden tuotanto pysyi paljon heikompana kuin ennen sotia, kun myös maanluovutuksen takia jouduttiin hävittämään hyviä karjakantoja. Eräissä suhteissa alkoi kuitenkin näkyä paranemisen merkkejä. Hevoskanta kohosi 358,000:sta vuonna 1944 404,000:een keväällä 1946 ja oli siten suurempi kuin ennen sotia, minkä vuoksi onkin sittemmin sovittu 15,000 hevosen luovuttamisesta Neuvostoliitolle. Lehmäluku on niinkään noussut sota-ajan aallonpohjasta 1,121,000:een, mutta se oli edelleen 246,000 kappaletta eli 18 % pienempi kuin vuonna 1938. Lampaiden luku on jo saavuttanut sodanedellisen tason, mutta sikakanta on supistunut pieneen, eikä aleneva kehitys vielä kertomusvuonna ollut pysähtynyt. Täysikäisiä sikoja ei ollut täyttä

kolmannelta vuoden 1938 kannasta, ja nuoriakin sikoja oli tuntuvasti vähemmän kuin silloin. Kanakanta oli supistunut 42 %:iin sodanedellisestä tasostaan.

Metsätyöt sujuivat hakkuukautena 1945—1946 yli odotusten. Kun edellisenä hakkuukautena saatiin suoritetuksi vain 76 % 43 milj. luovutus-m³:iin nousseesta tavoitteesta, ylitettiin viime hakkuukauden tavoite 10 %, vaikka se oli nostettu 52 milj. luovutus-m³:iin. Järeätä havu- ja lehti-puuta hakattiin runsaasti 280 milj. kuutiokiljaa vastaten 169 miljoonaa edellisenä hakkuukautena ja ylitettiin tavoite 8 %. Pyöreätä puutavaraa hakattiin yli 15 milj. pino-m³ eli lähes kaksi kertaa niin paljon kuin hakkuukautena 1944—1945, ja ylitettiin tavoite 39 %. Myös poltto- yms. puuhun nähden saavutettiin tavoite kuta-kuinkin (99 %); hakkuumäärä oli lähes 28 milj. pino-m³ vastaten vajaata 16 miljoonaa m³ edellisenä hakkuukautena. Samoin kuljetukset metsistä sujuivat hyvin ylittään niille asetetun tavoitteen.

Hakkuukaudeksi 1946—1947 vahvistettiin 53 milj. luovutus-m³:iin nouseva tavoite, mutta kertomusvuoden aikana työt ovat sujuneet sangan epätyydyttävästi. Hakkuumiehiä ei saatu riittävästi ja työteho oli heikkoa, osaksi verojen ennakkoperinnän johdosta, osaksi yleisestä haluttomuudesta. Vaatetus- ja ruokintapuolien puutteellisuudet vaikuttivat samaan suuntaan. Kertomusvuoden lopussa oli metsätöissä noin 150,000 miestä, joista hakkuumiehiä noin 110,000. Vuodenvaihteeseen mennessä oli saatu hakatuksi vain vaille 16 milj. luovutus-m³ eli noin 25 % tavoitteesta, kun aikataulun mukaan olisi pitänyt olla hakattuna lähes puolet (49 %) hakkuukauden kokonaistavoitteesta.

Työmarkkinat.

Työmarkkinoille oli ominaista useimmilla aloilla vallitseva työvoiman puute. Marraskuussa kerättyjen tietojen mukaan oli työvoiman vajaus vaneritehtaissa 30 %, voimalaitosten rakennusmailla 25 %, sahoissa, höyläämöissä ja puutalotehtaissa 21 % sekä paperi- ja selluloosatehtaissa, Sotevan töissä ja satamatöissä noin 15 %, kaikkiaan lähes

15,000 henkeä. Vielä suurempi oli työvoiman vajaus metsätöissä, nimittäin lähes 35,000 henkeä eli 40 %.

Sotaa seurannut levottomuus painoi leimansa työmarkkinoihin; palkankorotusvaatimuksia esitettiin yhtenä, ja työväen yleinen siirtyminen työpaikasta toiseen paremman palkan toivossa ei suinkaan lisännyt työtehoa. Alkuvuodesta myönnettiin 8 %:n korotus eräille työntekijäryhmille palkkuoppien täyttämiseksi, mutta vähitellen tämä korotus myönnettiin pitkin linjaa kaikille. Palkkatasoa kohotti myös päätös 15 %:n „urakkakompensaatiosta” sellaisille työläisille, jotka eivät suorita urakkatyötä, vaikka tämä on tavallinen asianomaisella alalla. Näille aikapalkkaisille myönnetty korotus veti muitakin palkkoja ylöspäin. Samoin ne korotukset, jotka myönnettiin erityisen taitavuuden, työn vaatavuuden, likaisuuden tai lyhytaikaisuuden perusteella, osoittivat selvä taipumusta yleistyä. Myös paikkakuntien uudestijärjestely kalleuden perusteella merkitsi käytännössä palkkatason nousua. Näin ollen on arvioitu, että palkat vuoden 1945 lopusta syksyyn 1946 nousivat 8—15 % aikapalkkaisten osalta ja urakkapalkkaisten kohdalla noin 15 %.

Keväällä 1946 kypsyi hallituspiireissä ajatus, että olisi saatava aikaan kaikkia palkkoja ja hintoja koskeva sulkku, jotta saataisiin aikaa rauhassa valmistella toimenpiteitä häirityn tasapainon palauttamiseksi ja inflaatiokehityksen lopettamiseksi sekä samalla tuotannon edistämiseksi ja elintason nostamiseksi. Kesäkuun 21 päivänä julistettiin valtionneuvoston päätöksellä linna-rauha, jonka tuli kestää kertomusvuoden loppuun. Vaikka tällä julistuksella ei voitu kokonaan estää palkkojen korottamisia, oli sen tuloksena syyspuolella havaittavissa melkoista rauhoittumista työmarkkinoilla.

Ulkomaankauppa.

Kauppasuhteet ulkomaihin vilkastuivat huomattavasti, vaikkakin kauppa ei yleensä vielä ollut vapaata, vaan eri maiden kanssa määrääjoiksi tehtiin kauppasopimuksiin perustuvaa. Raaka-aineiden saannin parantuuksessa vientiteollisuus lisäsi vientiään, ja markkamääräisten hintojen nousun joh-

dosta vientiarvot kohosivat voimakkaasti. Vapaata vientiä lisäsi myös sotakorvausten painopisteen siirtyminen varsinaisten vientituotteiden puolelta metalli- ja koneiteollisuustuotteisiin. Viennin kasvaminen yhdessä ulkomaisten luottojen kanssa teki tuonnin huomattavan lisäämisen mahdolliseksi. Ulkomaankaupan kokonaisarvo nousi näin ollen, kun sotakorvaus- ja palautustavarain vientiä ei oteta huomioon, 12,048 milj. markasta vuonna 1945 47,380 miljoonaa viime vuonna eli lähes nelinkertaiseksi. Tästä huomattavasta noususta osa johtui markan arvon heikkenemisestä, mutta myös kaupan volyyymi on melkoisesti kohonut. Vuonna 1945 se vielä oli vain 18 %, mutta kertomusvuonna se oli noussut noin 49 %:iin sodanedellisen ajan (vuoden 1935) volyyymista.

Vapaan viennin arvo oli 23,064 milj. markkaa vastaten 5,228 miljoonaa edellisenä vuonna ja oli siten noussut enemmän kuin nelinkertaiseksi. Sen ohella vietiin sotakorvaus- ja palautustavaroita 9,430 milj. markan arvosta vastaten 9,455 miljoonaa vuonna 1945; kokonaisvienti nousi siten 32,494 miljoonaa vastaten 14,683 miljoonaa vuonna 1945. — Tuonti lisääntyi melkein yhtä voimakkaasti, nimittäin 6,821 milj. markasta 24,315 milj. markkaan.

Varsinainen kaupallinen tavaravaihto päättyi siten 1,251 milj. markan tuontienemmyyteen vastaten 1,593 miljoonaa vuonna 1945 ja vielä suurempaa passiivisuutta sotavuosina.

Tuonti jakaantui tavararyhmittäin siten, että raaka-aineet muodostivat tärkeimmän ryhmän, jonka arvo oli 10,754 milj. markkaa ja johon kuului 44.2 % tuonnin arvosta. Toisella sijalla seurasivat ravinto- ja nautintoaineet, arvoltaan 6,323 milj. markkaa vastaten 26.0 % tuonnista sekä koneet, arvoltaan 4,916 miljoonaa eli 20.2 % tuonnista. Viimeisellä sijalla oli „muiden kulutustavarain” ryhmä, arvoltaan 2,322 miljoonaa vastaten 9.6 % tuonnista. Verrattuna vuoteen 1945 lisääntyi varsinkin koneiden ja „muiden kulutustavarain” tuonti viisi—kuusikertaiseksi. Kansanhuollon ja tuotantotoiminnan kannalta tärkeimpien tavaroiden saannista voidaan mainita, että vehnää tuotiin 96,400 tonnia vastaten 69,700 tonnia vuonna 1945, ruista 156,100 vastaten 149,900 tonnia, sokeria 32,500 vastaten 16,200 tonnia, keittosuolaa 110,300

vastaten 44,600 tonnia, kivihiltä ja koksia 928,900 vastaten 111,300 tonnia, kivennäisöljyjä 57,800 vastaten 7,400 tonnia, bensiiniä 42,800 vastaten 4,600 tonnia, petroolia 41,500 vastaten 9,800 tonnia, erilaisia lannoitteita 149,900 vastaten 49,500 tonnia, villaa 1,400 vastaten 1,100 tonnia, puuvillaa 8,500 vastaten 5,900 tonnia, tankorautaa ja -terästä 45,200 vastaten 17,300 tonnia sekä rauta- ja teräslevyjä 32,800 vastaten 17,600 tonnia. Vaikka tuontimäärät useiden tuotteiden kohdalla osoittivat huomattavan suurta lisäystä edellisestä vuodesta, ne kuitenkin verrattuina toisaalta rauhanaikaisiin määriin ja toisaalta tämän hetken tarpeisiin, sotakorvaustuotantokin huomioon otettuna, olivat erittäin niukat ja riittämättömät todellista tarvetta tyydyttämään.

Kaupallinen vienti jakaantui neljän pääryhmän kesken siten, että paperiteollisuustuotteita vietiin 11,199 milj. markan arvosta vastaten 48.6 %, puutavaroita ja puuteoksia 9,758 milj. markan arvosta vastaten 42.3 % sekä „muita tavaroita” 1,966 milj. markan arvosta eli 8.5 %, kun taas maataloustuotteiden vienti, arvoltaan vain 141 milj. markkaa, oli merkitystä vaille. Edelliseen vuoteen verrattuna lisäys oli suuri kaikissa ryhmissä, mutta ennen kaikkea paperi- ja puutavarojen ryhmissä osaksi siitä syystä, että näiden vienti sotakorvaustuotteiksi oli supistunut.

Tärkeimpien tavarain kaupallisesta viennistä mainittakoon, että puuhioketta vietiin 66,500 tonnia vastaten 38,800 tonnia vuonna 1945, sulfiittiselluloosaa 202,600 vastaten 64,700 tonnia, sulfaattiselluloosaa 180,900 vastaten 60,200 tonnia, pahvia ja kartonkia 91,700 vastaten 25,500 tonnia, sanomalehtipaperia 207,500 vastaten 55,600 tonnia, käärepaperia 53,100 vastaten 11,200 tonnia, pahvi- ja paperiteoksia 9,500 vastaten 1,600 tonnia sekä puutaloja ja parakeja 129,200 vastaten 38,000 tonnia edellisenä vuonna.

Sotakorvaustavarain viennistä, joka ei sisälly edellä oleviin lukuihin, on puhuttu aikaisemmin.

Kotimaankauppa.

Vaikka tavarantuote jatkuvasti painoi leimansa kotimaankauppaan, on kuitenkin huomattavissa vilkastumista sen erällä

aloilla. Käytettävissä olevien tietojen mukaan osuustoiminnallisten keskusliikkeiden, tukku- ja rautakauppojen sekä Kesko Oy:n yhteenlaskettu myynti nousi 46.3 miljardiin markkaan vastaten 24.8 miljardia vuonna 1945. Nousu, joka oli 87 %, johtui osaksi hintatason kohoamisesta. Mutta koska kertomusvuoden keskimääräinen hintataso tukkuhintaindeksin mukaan oli 56.6 % korkeampi kuin vuonna 1945, on ilmeistä, että tukkukauppamyynti myös tavaramäärältään oli suurempi kuin edellisellä vuonna; nousu voidaan arvioida noin 15 %:ksi.

Liikenne.

Tuonnin ja viennin jälleen solmiessa suhteita maapallon kaikilla ääriillä merenkulku vilkastui huomattavasti. Lähteneiden laivojen luku oli kertomusvuonna 3,020 vastaten 1,412 vuonna 1945, ja niiden vetomäärä oli 2,334,000 nettorekisteritonna vastaten 973,000 rekisteritonna edellisellä vuonna. Runsaasti puolet aluksista oli suomalaisia, mutta vetomäärältään ne edustivat vain kolmannesta. Kotimainen kauppalavasto lisääntyi jonkin verran, määrältään 66,000 bruttorekisteritonna, kun erät Saksan ja Yhdysvaltojen satamissa pidettyinä olleet laivat vapautettiin ja eräitä uusia laivoja rakennettiin sekä joitakin vanhoja laivoja ostettiin ulkomailta. Kertomusvuoden päättyessä kauppalavastoon kuului 549 laivaa vetomäärältään 329,800 bruttorekisteritonna. Lavasto ei siten vastannut edes puolta sodanedellisen kauppalavaston määrästä, minkä lisäksi tulee, että laivat keskimäärin olivat pienempiä ja vanhempia kuin silloin.

Rautatiet taistelivat samoja vaikeuksia vastaan kuin edelliselläkin vuonna, mutta pystyivät tyydyttämään liikennetarpeet paremmin kuin silloin. Matkustajaluku oli kertomusvuonna melkein muuttumaton, tammi—marraskuussa 50.6 milj. matkustajaa vastaten 50.5 miljoonaa vuonna 1945, mutta kuljetettu tavaramäärä lisääntyi lähes 25 % nousten yhdeltätoista kuukaudelta 12,960,000 tonniin. Kalustosta valitsi edelleen ankara puute, vaunulukua kun oli saatu lisätyksi vain muutamalla sadalla ja vetureita vain parilla.

Autoliikennettä helpotti varsinkin bensiinin runsaampi saanti. Kaikkiaan oli käy-

tössä noin 33,000 autoa, joista lähes puolet bensiinillä kulkevia. Henkilöautokanta kärsi vain vaatimattoman osan, ei täyttä 30 %, sodanedellisestä kannasta, mutta sitä vastoin oli kuorma-autoja jonkin verran enemmän kuin silloin. Linja-autokannan kuljetuskapasiteetti on toistaiseksi vähäinen verrattuna sodanedelliseen, mutta jonkin verran edistettiin kuitenkin kertomusvuonna tälläkin alalla.

Raha- ja pääomamarkkinat.

Rahamarkkinat olivat kertomusvuoden alkaessa keveät, kun tulossa olleen setelinvaihdon takia pääomia vuoden 1945 loppupuolella oli virrannut luottolaitoksiin. Kertomusvuoden alussa virta kulki päinvastaiseen suuntaan, kun liikeyritykset ja kansalliset jälleen nostivat rahojaan tileiltä. Kun luotonkysyntä oli erittäin vilkasta ja pääomien kerääntyminen luottolaitoksiin hidasta, rahamarkkinat nopeasti kiristyivät, ja tätä suuntaa jatkui koko vuoden yhä kiihtyvästi. Talletusten vähäisyys johtui monista syistä, joista on mainittava epäluottamus rahan arvoon ja ankara verotus. Verojen ennakkopidätykset, jotka näyttivät tekevän varojen keräämisen myöhemmin tulevia veronmaksuja varten tarpeelliseksi, vähensivät kausiluontoista talletusten nousua. Tammikuussa luottolaitosten ottolainaus näin ollen yleisesti supistui. Seuraavina kuukausina ottolainaus tosin lisääntyi, mutta hitaammin kuin edellisellä vuonna, ja syksyllä tämä liike pysähtyi tai taantui.

Liikepankkien ottolainaus yleisöltä lisääntyi kaikkiaan 3,135 milj. markkaa eli 11 %. Lisäys oli siten puolta pienempi kuin vuonna 1945, jolloin vastaavat lisäykset olivat 6,323 milj. markkaa ja 29 %; nousu oli kuitenkin verraten tyydyttävä verrattuna viimeisiin sotavuosiin, joiden lisäysprosentti oli 17. Sikäli kertomusvuoden kehitys kuitenkin oli epäedullinen, että lisäyksestä suurin osa tuli shekkitilien hyväksi talletusliikkeen ollessa kovin heikkoa. Talletustilit lisääntyivät näet vuonna 1946 vain 1,006 milj. markkaa eli 6 %, kun lisäys vuonna 1945 oli 3,490 miljoonaa eli 27 % ja sitä edelliselläkin vuosina yli 20 %. Shekkitilit sen sijaan kasvoivat 2,129 milj. markkaa eli 18 %, mikä tosin oli vähemmän kuin vuoden 1945 vastaavat luvut,

2,833 milj. markkaa ja 32 %, mutta melkoista enemmän kuin vuosina 1944 ja 1943.

Liikepankkien kolmas ottolainauksen lähde, muiden luottolaitosten aika- ja avistatalletukset, pieneeni voimakkaasti kertomusvuonna, luonnollisena seurauksena siitä, että muut luottolaitokset, jotka sotavuosien rahanrussaudessa olivat tuoneet liikepankkeihin sijoitusta odottavat varansa, kertomusvuonna käyttivät suuren osan näitä varoja. Kun muiden luottolaitosten varoja vuonna 1945 kertyi liikepankkeihin 2,914 milj. markkaa, ne kertomusvuonna supistuivat 3,012 miljoonaa eli 42 %. Seurauksena oli, että liikepankkien kokonaisluotonotto, 35,430 milj. markkaa kertomusvuoden päättyessä, oli melkein sama kuin vuotta aikaisemmin, kun se vuonna 1945 oli lisääntynyt 9,237 milj. markkaa eli runsaasti 35 % ja kaikkina edelliselläkin vuosina oli kasvanut nopeasti.

Toiselta puolen liikepankkien luotonanto, voimassa olevasta luotonsääntelystä huolimatta, kasvoi voimakkaammin kuin minään edellisellä vuonna. Varsinainen luotonanto talouselämälle (ja kotimaisille luottolaitoksille) lisääntyi 10,892 milj. markkaa eli melkein 60 % vastaten 5,542 miljoonaa ja 44 % vuonna 1945.

Näin suuresti eivät liikepankit olisi voineet lisätä luotonantoaan, kun luotonotto oli melkein muuttumaton, ellei niillä olisi ollut eräitä erityisiä keinoja käytettävissä. Ensiksikin ne vähensivät luotonantoaan valtiolle olemalla uudistamatta eräntyyviä valtion vekseleitä; näiden määrä supistui kertomusvuoden aikana 4,185 miljoonasta 530 milj. markkaan. Edelleen ne vähensivät obligaatiovarastoaan, pääasiallisesti käyttämällä hyväkseen maksettaviksi eräntyvät tai määräpäivänä irtisanottavat valtion obligaatit. Obligaatiovarasto väheni siten kaikkiaan 8,523 milj. markasta 7,106 miljoonaa. Kolmanneksi ne ottivat ylimääräistä luottoa keskuspankkista, ensi sijassa rediskonttaamalla vekseleitä, mutta osaksi myös muissa muodoissa. Kertomusvuoden päättyessä liikepankit tätä tietä olivat lisänneet käyttövarojaan 2,896 milj. markalla. Viimeisenä keinona oli kassavarojen supistaminen, mihin olikin varaa, koska kassat setelinvaihdon takia kertomusvuoden alkaessa olivat poikkeuksellisen runsaat. Liikepankkien kassavarat vähenivät täten 6,055 milj. markasta 3,756 miljoon-

naan. Turvautumalla rinnan näihin keinoihin ja säännöstelemällä luotonantoon liikepankit auttavasti saattoivat antaa luottoa talouselämän välttämättömiin tarkoituksiin, mutta rahamarkkinoiden edelleen kiristyessä näiden keinojen käyttäminen pian saavuttaa rajansa.

Ulkomaisten kauppasuhteiden vilkastuessa liikepankkien ulkomaiset sekä velat että saatavat lisääntyivät huomattavasti. Kertomusvuoden päättyessä niiden ulkomainen nettosaatava oli 355 milj. markkaa, kun se vuotta aikaisemmin oli ollut vain 33 miljoonaa; sitä edelliselläkin vuosina niillä oli ollut melkoinen nettovelka ulkomaille.

Muiden luottolaitosten — säästöpankkien, postisäästöpankin, osuuskassojen ja niiden keskuspankin, osuuskassojen säästökassojen sekä hypoteekkilaitosten — luotonotto yleisöltä oli sekin tuntuvasti heikompaa kuin edellisellä vuonna. Lisäys oli 5,417 milj. markkaa eli 16 %, kun se vuonna 1945, joka setelinvaihdon takia oli ennätyksellinen, oli ollut 10,559 miljoonaa eli 46 %. Kertomusvuoden lisäys oli kuitenkin absoluuttiselta määrältään suurempi vaikka suhteellisesti pienempi kuin vuosina 1944 ja 1943. Luotonkysyntä näistäkin luottolaitoksista oli vilkas, mikä ilmeni mm. edellä mainitusta tosiasista, että ne olivat vähentäneet liikepankkeihin tekemiään sijoituksia. Yltyvä rahankireys ulottui siten yleensä myös näihinkin luottolaitoksiin.

Suomen Pankin luotonannosta ja muusta toiminnasta tehdään selkoa tämän esityksen toisessa osastossa.

Pääomamarkkinat olivat hiljaiset, kun yleisö ei lainkaan ollut kiinnostunut obligaatioista. Valtio tosin emitti kolme uutta obligaatiolainaa, nim. III säästöpankkilainan, vuoden 1946 5 %:n lainan ja IV vakuutuslainan, mutta menekki oli vähäistä ja rajoittui suurelta osalta postisäästöpankkiin. Kolmanteen säästöpankkilainaan kuuluvia obligaatioita sijoitettiin marraskuun loppuun mennessä 2,046 milj. markan arvosta, vuoden 1946 5 %:n lainan obligaatioita 679 milj. markan ja IV vakuutuslainan papereita 64 miljoonan arvosta. Kaikkiaan myytiin obligaatioita 2,789 milj. markan arvosta, mutta toiselta puolen lunastettiin vanhempien lainojen obligaatioita 2,336 milj. markan arvosta. Edellisessä ei ole otettu huomioon korvaus-

obligaatioita, sotalainain obligaatioita eikä setelinvaihdon yhteydessä otettua pakko-lainaa, koska näiden arvopapereita ei myyty vapailla markkinoilla. Näiden yhteenlas-kettu nettolisäys oli 9,286 milj. markkaa. Lisäksi tulevat Holding-yhtymän osuusto-distukset, joita jaettiin 1,408 miljoonan ar-vosta. Osan juuri mainittuja obligaatioita ja osuustodistuksia ovat niiden saajat vuo-den varrella myyneet markkinoilla, vuoden lopussa arvopaperipörssin välityksellä. — Myöskin eräät kaupunkikunnat ottivat kertomusvuoden aikana obligaatiolainoja, mutta tällöin oli oikeastaan kysymys mää-rättyjen luottolaitosten tässä muodossa antamista lainoista eikä yleisön keskuuteen levitetystä obligaatioista.

Talouselämän vilkkaus tulee näkyviin myös uusien osakeyhtiöiden perustamisesta. Uusia yhtiöitä perustettiin kaikkiaan 1,355 vastaten 1,485 vuonna 1945, mutta paljon harvempia muina vuosina. Niiden osake-pääoma oli 649 milj. markkaa, mikä summa jäi jälkeen edellisen vuoden vastaavasta lu-vusta, 797 miljoonasta, mutta ylitti melkoisesti sotavuosien saavutukset. Osake-pääoman korotuksia tapahtui ennätysmää-räisesti. Syynä oli osittain inflaation ja verotuksen aiheuttama pääomien puute, osaksi säännös osakkeiden luovuttamisesta Holding-yhtymälle omaisuudenluovutusve-ron suorittamiseksi. Korotuksia ilmoitettiin kaupparekisteriin 956 eli enemmän kuin kaksi kertaa niin paljon kuin edellisenä vuonna; niiden nimellismäärä, 3,764 milj. markkaa, oli monta vertaa suurempi kuin edellisinä vuosina.

Setelinvaihdon yhteydessä tapahtuneen arvopaperien pakollisen leimauttamisen joh-dosta arvopaperipörssi kertomusvuonna al-koi heikkona. Maaliskuussa sivuutettiin aallonpohja, minkä jälkeen kurssit varsin-kin touko- ja kesäkuussa nousivat painuak-seen sitten jälleen vuoden loppua kohti. Joulukuun kurssit olivat Unitaksen yleis-indeksin mukaan 340 pistettä verrattuna 416 pisteeseen vuotta aikaisemmin. Syynä laskevaan suuntaan olivat ilmeisesti raha-markkinoiden kiristyminen ja raskaat ve-rot, joiden ohella sosialisuunnitelmat olivat omansa vähentämään yleisön kiin-nostusta osakkeisiin. Tavallisuuden mukaan teollisuusosakkeiden kurssit vaihtelivat tun-tuvasti voimakkaammin kuin pankkiosak-keiden pysyen samalla melkoista korkeam-

malla tasolla kuin jälkimmäiset. Teollisuus-osakkeiden kurssi-indeksi aleni 545 pisteestä joulukuussa 1945 364 pisteeseen maaliskuu-ssa, nousi 582 pisteeseen kesäkuussa ja painui vähitellen 436 pisteeseen viime jou-lukuussa ollen silloin noin 20 % alempi kuin vuotta aikaisemmin. Pankkiosakkei-den kurssi-indeksin vastaava kehitys ku-vastuu luvuista 140, 121, 130 ja 110, joten vuoden varrella tapahtunut kurssien heik-keneminen oli 21 %. Arvopaperipörssin vaihto oli 1,188 milj. markkaa ja siis jon-kin verran alempi kuin vuonna 1945, jonka vastaava luku oli 1,330 miljoonaa.

Korkotaso.

Rahamarkkinoiden kiristymisestä huoli-matta ottolainauskorot pysyivät muuttu-mattomina. Sitä vastoin antolainausko-roissa ilmeni selvästi nouseva suunta siten, että alempia korkoja yleisesti nostettiin, mutta huippukorot jätettiin entiselleen. Nämä korotukset olivat kuitenkin siksi vä-häisiä, etteivät ne pystyneet saattamaan luottojen kysyntää ja tarjontaa tasapai-noon, vaan oli pakko säännöstelyn avulla rajoittaa luotonanto kokonaisuuden kan-nalta tärkeimpiin tarkoituksiin. — Vaikka talletus- ja shekkitalien korot pysyivät muuttumattomina, aiheutti shekkitalien suu-rempi lisäys sen, että liikepankkien luoton-oton keskikorko aleni 2.39 %:iin oltuaan 2.47 % vuonna 1945 ja 2.53 % vuonna 1944. Sitä vastoin niiden luotonannon kes-kikorko nousi 6.28 %:iin vastaten 5.31 ja 5.04 % edellisinä vuosina. Muutos johtui, paitsi korkojen nousevasta suunnasta, hal-pakorkoisten valtionluottojen vähenemi-sestä.

Maksutase ja pääomaliike.

Ennakkotietojen mukaan saadaan seu-raava kuva Suomen ulkomaisesta maksu-taseesta vuonna 1946. Kauppatase päättyi, kun otetaan huomioon eräät laivanostot, jotka eivät sisälly virallisen kauppatilaston ennakkolukuihin, arviolta 1,500 milj. mar-kan tuontienemmyteen. Kauppalaivaston rahdeista saatiin tuloja noin 1,000 milj. markkaa, kultaa myytiin 650 milj. markan arvosta, ahtauskustannuksia, satamamak-suja yms. kertyi 210 milj. markkaa sekä rahalahjoja arviolta 380 miljoonaa. Toi-selta puolen menopuolella ennakkotietojen

mukaan oli korkoja 730 milj. markkaa ja matkailumenoja 110 miljoonaa. Muista tu-loista ja menoista ei ole tietoa, mutta virhe on vähäinen, jos ne ottaa huomioon saman-suuruksina kuin vuonna 1945. Lopputulok-sena on siten, että maksutaseen tulot ja menot olivat kutakuinkin tasapainossa, kun maksutase vuodelta 1945 osoitti 760 milj. markan ja sotavuosina huomattavasti run-saampia menojen suuremmuuksia. Tämän laskelman ulkopuolelle on jätetty sotakor-vaukset, jotka eivät suoranaisesti vaikuta maksutaseeseen, mutta merkitsivät maalle 9,430 milj. markan köyhtymistä.

Pääomaliike oli vilkkaampaa kuin edel-lisinä vuosina. Uusia luottoja saatiin 35 milj. dollaria Export-Import-pankilta ja 15 milj. dollaria Yhdysvaltojen armeijanvaras-toihin kuuluneiden tavaroiden ostoon sekä Brasiliasta 10 milj. dollaria kahvinoitoja var-ten ynnä 30 milj. Ruotsin kruunua. Näistä luotoista oli vuodenvaihteessa käyttämättä noin 7 milj. dollaria ja 14 milj. kruunua. Kun eräisiin aikaisempiin lainoihin saatiin joitakin lisä ja kun toisia lainoja lyhen-nettiin sopimuksenmukaisesti, oli lopputu-loksena, että ulkomaisen vakautetun velan nettolisäys oli 7,910 milj. markkaa. Näky-vät lyhytaikaiset velat olivat kertomusvuo-den päättyessä 14,570 milj. markkaa ja vastaavat saatavat 6,700 miljoonaa, joten lyhyt nettovelka oli 7,870 milj. markkaa. Kun vastaava nettovelka vuotta aikaisem-min oli 5,490 miljoonaa, se vuoden varrella oli lisääntynyt 2,380 milj. markkaa. On kuitenkin huomattava, että velan lisäyk-seksi silloin on luettu Neuvostoliiton tilille siirretyt 4,640 milj. markkaa, mikä summa ei tosiasiallisesti edustanut uutta velkaa. Jos se vähennetään, saadaan tulokseksi, että lyhytaikainen nettovelka kertomusvuonna supistui 2,260 milj. markkaa ja että maamme kokonaisvelan lisäys siten oli 5,620 milj. markkaa. Tästä lisäyksestä 2,810 milj. markkaa oli Ruotsin kruunun kurssi-muutoksesta aiheutunutta agiotappiota. — Lisäys ei näytä käyvän yhteen juuri mai-nitun, maksutasetta koskevan arvion kanssa. Erotus johtuu, paitsi lukujen yleisestä epävarmuudesta tällaisena ai-kana, ennen kaikkea siitä, että vuoden-vaihteessa oli etukäteen maksettu huomattava määrä tavaroita, jotka oli ostettu tänne, kenties jo olivat matkalla Suomeen taikka joista ainakin oli tehty kiinteä, ehkä pitkäaikainen valmistussopimus.

Hintataso.

Vuonna 1945 tapahtuneen jyrkän nousun jälkeen hintakehitys kuluneena vuonna oli rauhallisempi. Alkuvuodesta tapahtui tosin vielä eräitä hinnannousuja, mutta sen jäl-keen kun linnarauha oli julistettu, hinta-indeksit osoittavat hintatason pysyneen melkein paikoillaan. Elinkustannusindeksi (elok. 1938—heinäk. 1939 = 100) nousi si-ten 404 pisteestä joulukuussa 1945 463 pisteeseen seuraavassa heinäkuussa, 469 pisteeseen syyskuussa ja oli joulukuussa 468. Nousu kertomusvuoden varrella oli siten 64 pistettä eli 15.8 %, kun vastaava nousu edellisellä vuonna oli ollut 99.0 %. Kertomusvuoden keski-indeksi oli 450 pis-tettä ja siten 59.6 % korkeampi kuin hinta-taso keskimäärin vuonna 1945.

Tavallisuuden mukaan hintainnonsu oli epätasainen, mikä osittain johtui kustan-nusten erilaisesta noususta eri aloilla, mutta ennen kaikkea riippui siitä, mitä hintoja viranomaiset sallivat nosta, mitä eivät. Siten vuokraindexi pysyi muuttumatto-mana siitä huolimatta, että rakennuskus-tannukset joulukuusta 1945 joulukuuhun 1946 kohosivat 29.3 %, elintarvikkeiden hintaindeksi nousi vain 2.9 %, kun taas lämpö- ja valoindeksi nousi 15.0 %, vaa-tetusindeksi 30.6 % ja veroindeksi jopa 127.8 %.

Tukkuhintaindeksin kehitys oli saman-suuntainen, vaikka se liikkui vähän korkeammalla tasolla. Joulukuussa 1945 se oli 607 pistettä ja vuotta myöhemmin 725 pistettä, joten nousu oli 19.4 %. Ulkomailta tuotujen tavarain hintataso oli 47.6 % korkeampi joulukuussa 1946 kuin vuotta ai-kaisemmin, kun vastaava nousu kotimaisten tuotteiden kohdalla oli vain 10.3 %.

Maataloustuotteiden luovutushintaindeksi, joka edellisellä vuonna oli kaksinkertaistu-nut samalla tavalla kuin useat muutkin hintaindeksit, kohosi 588 pisteestä joulu-kuussa 1945 653 pisteeseen joulukuussa 1946, so. 11.1 %.